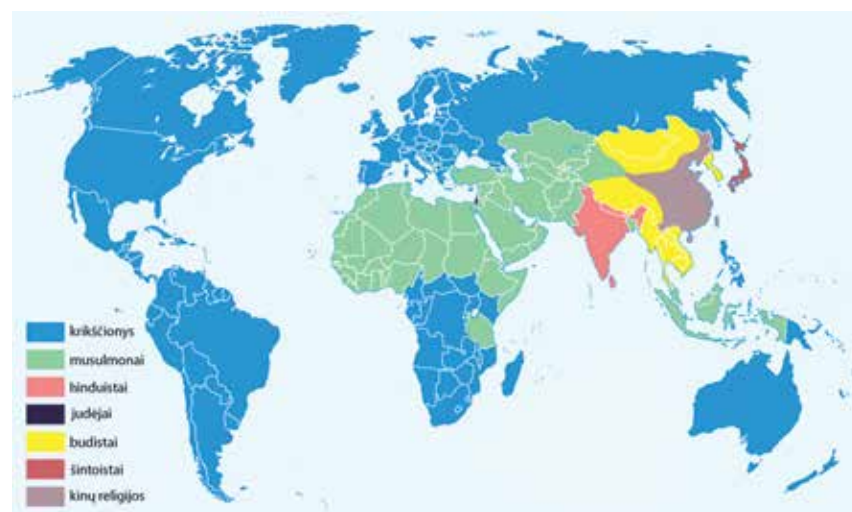

2. Religijų simboliai

Šiandien pasaulyje egzistuoja labai daug skirtingų religijų. Paprastai išskiriamos penkios labiausiai paplitusios religijos. Tai **krikščionybė, islamas, judaizmas, budizmas, hinduizmas**. Jau kalbėjome, kad šių dienų didžiuosiuose miestuose galima sutikti įvairių tautybių ir religijų žmonių.

Paanalizuokite žemėlapi, kuriame pavaizduotas religijų pasiskirstymas žemynuose.

pasaulio religijų paplitimo žemėlapis (2014)

1. Kuriame žemyne kokios religijos yra išpažįstamos?
2. Kiek procentų pasaulio gyventojų išpažįsta vieną ar kitą religiją?
3. Kuri religija dominuoja Lietuvoje? Ar žinote, kokios kitos religijos išpažįstamos mūsų šalyje?

Trumpas religijų pristatymas

Krikščionybė

Išpažinėjai – krikščionys; šventykla – bažnyčia.

Krikščionys tiki į vieną triasmenį Dievą (Švenčiausiąją Trejybę, kurią sudaro Dievas Tėvas, Dievas Sūnus ir Dievas Šventoji Dvasia). Istorinis Jėzus Kristus, nuo kurio gimimo skaičiuojami metai krikščioniškuose kraštuose, – žmogumi tapęs Dievas Sūnus. Jo atėjimo pranašystė aprašyta žydų Senajame Testamente. Krikščionių Naujajame Testamente aprašomas jo gyvenimas, liudijama, kad Jėzus kentėjo, mirė, buvo palaidotas ir prisikėlė, kad atvertų dangų tiems, kurie juo tiki ir pasitiki iš jo kylančiu nuodėmių atleidimu.

Šventoji knyga – Biblija (Šventasis Raštas), kurią sudaro Senasis Testamentas (žydų religinių knygų rinkinys) ir Naujasis Testamentas.

✝ Kryžius – krikščionybės, Jėzaus Kristaus kančios ir prisikėlimo simbolis. Krikščionys skyla į katalikus, ortodoksus ir protestantus.

Islamas

Išpažinėjai – musulmonai; maldos namai – mečetė.

Musulmonai tiki vieninteliu ir amžinu Dievu Alachu ir jo pranašu Mahometu. Yra penkios pagrindinės musulmonų pareigos: paliudyti tikėjimą žodžiu; penkis kartus per dieną melstis; mokėti turto mokesį; pasninkauti ramadano mėnesį; kartą per gyvenimą aplankyti Meką.

Musulmonų šventoji knyga – Koranas. Jame išdėstytas Mahometo mokymas.

☞ Šis ženklas yra islamo simbolis.

Judaizmas

Išpažinėjai – žydai; maldos namai – sinagoga.

Judėjai tiki į vienintelį Dievą Jahvę, pasaulio kūrėją ir visų žmonių tėvą, pomirtinį atlyginimą už gerus darbus ir bausmę – už blogus.

Šventoji knyga – Tora. Tora iš esmės atitinka krikščionių Senąjį Testamentą.

✡ Dovydo žvaigždė – judaizmo simbolis.

Budizmas

Išpažinėjai – budistai; maldos vieta – pagoda.

Budistai nepripažįsta vieno asmens garbinimo – žmogaus ar dievo. Jie tiki, kad žmogus atgimsta vis kitame kūne tol, kol galiausiai išsivaduoja nuo savo žmogiškųjų ydų, godumo. Tik įveikęs godulį, žmogus pasiekia nirvaną: siela tampa laisva ir jis suranda ramybę.

Šventoji knyga – Tripitaka.

☸ Dharmos ratas – budizmo simbolis.

Hinduizmas

Išpažinėjai – hinduistai; šventykla – mandira.

Hinduizmas išsivystė iš budizmo. Hinduistai tiki didžiąja jėga (dvasia), vadinama Brahmanu. Brahmanas neturi jokios formos ar pavidalo, tačiau gali ateiti į žemę, įsikūnijęs į vieną iš daugybės (300 000) žemės dievų.

Šventosios knygos – Vedos.

ॐ Šis ženklas yra hinduizmo simbolis.

1. Pasirinkite kurią nors iš čia paminėtų (arba nepaminėtų, bet žinomų) religijų ir parenkite trumpą pristatymą.
2. Kuo šios penkios didžiosios pasaulio religijos tarpusavyje panašios, o kuo skiriasi? Pasirinkite kurias nors dvi religijas ir detaliau jas aptarkite.
3. Pagalvokite, kas yra bendra visoms pasaulio religijoms. Į kokius klausimus jos ieško atsakymų?
4. Pasvarstykite, kur Lietuvoje galima pamatyti kurių nors religijų ženklų (simbolių). Pasidomėkite ir trumpai paašškinkite, ką jie reiškia.

15. Spurgos ir karis (I)

- Susipažinkite su berniuku, kuris gyvena Islandijoje. Jis, kaip ir jūs, yra ketvirtokas. Aptarkite, kodėl rašytoja taip pavadino šį pasakojimą.

Kristina Steinsdotir
Spurgos ir karis

Pirmoji dalis

Aš esu ketvirtokas. Mūsų klasė didelė, o aš sėdžiu pačiame gale. Man tai nekliudo, nes yra tiek daug norinčių kalbėti, kad aš galiu sau ramiai pabūti ir patylėti.

Rudenį, prasidėjus pamokoms, tėtis nerimavo ir sakė, kad klasė per didelė. Man taip neatrodo. Jis sakė, kad aš negalėsiu bendrauti su mokytoju ir kad dėl to bus blogai tiek jam, tiek mums.

Nieko blogo man nenutiko, išskyrus pertraukas, kai vyresni berniukai mušasi. Man niekad neužteko drąsos pasipriešinti. Jie sako, kad aš visiškai lepšis.

Esu nedidukas, rusvais, per greitai augančiais plaukais. Turiu nuolat kirptis, o po kirpėjos man dar daugybę dienų niežti nugarą. Mažasis broliukas – tamsių plaukų, tokie buvo ir mamos. Ir aš norėčiau būti tamsiaplaukis. Mano nosis didelė, o dantys truputį kreivi. Pirštai ploni kaip pianisto, ir, anot senolės, gražios mėlynos akys, tik blakstienos baltos kaip sniegas. Man patinka piešti. Kai per pamokas nežiūriu į kalną, piešiu. Bet nuostabiausia yra žiūrėti į kalną.

Jei oras geras, eidamas kyšuliu aš žiūriu į dangų. Kartais taip įsižiūriu, kad prarandu pusiausvyrą ir pargriūnu.

Debesys dažnai būna tamsūs ir pavojingi – tarsi būtų pilni pabaisų, kurios tik ir laukia progos šokti ant žmogaus. Paprastai jie būna lengvi, šviesūs ir man atrodo, kad matau ant jų sėdinčius mėlynais drabužiais apsilikusius angelus. Užuožiu jų kvapą, o jie saulėkaitoje mojuoja ir tabaluoja kojomis.

Aš pačiame mojavimo angelams įkarštyje, o Ulfhilda bėgte atbėga kyšuliu.

– Paskubėk, man reikia su tavimi pasikalbėti! – rėkia.

Jaučiu, kaip mane visiškai palieka jėgos ir tuoj susmuksiu. Tą pat akimirką visi angelai išsilaksto.

– Tavo namuose yra berniukas, labai keistas! – šaukia Ulfhilda. – Jis sėdi ant laiptų.
– Berniukas? – klausiu aš, ir silpnumo kojose kaip nebūta.

drąsos
manęs

– Na žinai, tas, kuris gyvens pusrūsyje su savo šeima, – paaiškina Ulfhilda, priėjusi prie manęs.

– A, jis, – atsakau ir prisimenu, kad kažkokie užsieniečiai, dirbsiantys tėtės šaldymo sandėliuose, turėjo sunkumų susirasti būstą ir senolė pasiūlė jiems butą pusrūsyje.

– Tu jį matei? – domisi Ulfhilda.

Aš purtau galvą.

– Jis juodas, – sako ji.

– Na jau, – tepasakau.

– Pasiskubink! – liepia ji ir nužirgluoja kyšuliu pirma manęs.

Iš knygos „Spurgos ir karis“

1. Koks berniukas pasakoja apie save?

- Kur jis mokosi?
- Kaip jis atrodo?
- Ką jis mėgsta veikti?

2. Kaip berniukas pasakoja apie debesis?

3. Kokią naujieną praneša atbėgusi Ulfhilda?

4. Kaip suprantate Ulfildos žodžius „jis juodas“?

- Jau žinote, kad žodis **daiktavardis** yra sudarytas iš dviejų žodžių.

Jūsų skaitytuose tekstuose taip pat pasitaiko ilgų, dvi šaknis turinčių, daiktavardžių.

Pavyzdžiui: *vidurdienis, pusvalandis, tamsiaplaukis, saulėkaitoje, pusrūsyje.*

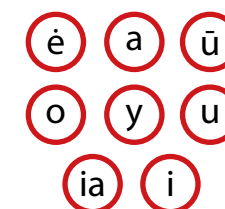
Žodžiai, kurie sudaryti iš dviejų šaknų, vadinami **sudurtiniais žodžiais**.

Žodžių šaknys būna sujungtos jungiamuoju balsiu:

vaivorykštė, maldaknygė, darbymetis, šaltibarščiai, darbovietė.

Tačiau galima du žodžius jungti ir be jungiamojo balsio:

kiaulpienė, raudonviršis, stoglangis, laikraštis, pusseserė.

Įsidėmėkite!

Sudurtinio žodžio jungiamuoju balsiu niekada negali būti **-e-**.

Nors tariame **-e-**, rašome **-ia-**.

Pavyzdžiui: gars**ia**kalbis, daug**ia**kampis.

6. Renkame geriausią piešinį

Dailininkai dažnai dalyvauja konkursinėse dailės parodose ir renginiuose, kuriuose skiriami įvairūs meno apdovanojimai. Dažniausiai kūrėjų darbus atrenka ir vertina specialiai tam suburta vertinimo komisija, arba žiuri. Lietuvoje ypač reikšmingos **Nacionalinės kultūros ir meno premijos**, kurias kasmet konkurso būdu skiria Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta vienuolikos narių komisija.

Išrinkite geriausią šio pusmečio, mėnesio ar pamokos klasės piešinį.

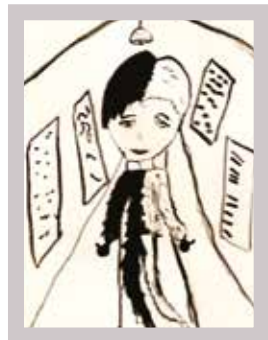

Dirbkite grupėmis lyg atskiros kūrinių vertinimo komisijos.

Jums prireiks

Popieriaus, rašiklio, spalvotų lipnių lapelių (kiekvienai grupei – skirtinga spalva).

- Kartu su mokytoju numatykite ir aptarkite pagrindinius vertinimo kriterijus (jų turėtų būti nedaug). Apgalvokite, kas bus svarbiausia atrenkant ir vertinant kūrinius (pvz., sumanymo netikėtumas, atskleistos raiškos priemonės, įtaigi kūrinio nuotaika ir pan.), taip pat vertinimo sąlygas (pvz., ar galima vertinti savo darbą, keisti nuomonę ir pan.).

- Priklijuokite lipnų lapelį šalia piešinio, kuris, jūsų grupės manymu, yra geriausias pusmečio darbas, t. y. labiausiai atitinkantis aptartus vertinimo kriterijus.

Nacionalinės kultūros ir meno premijos – tai premijos, kasmet skiriamos siekiant skatinti kūrėjų kūrybą, įvertinti reikšmingiausius kultūros ir meno kūrinius, Lietuvos ir pasaulio lietuvių bendruomenės kūrėjų sukurtus per pastaruosius septynerius metus.

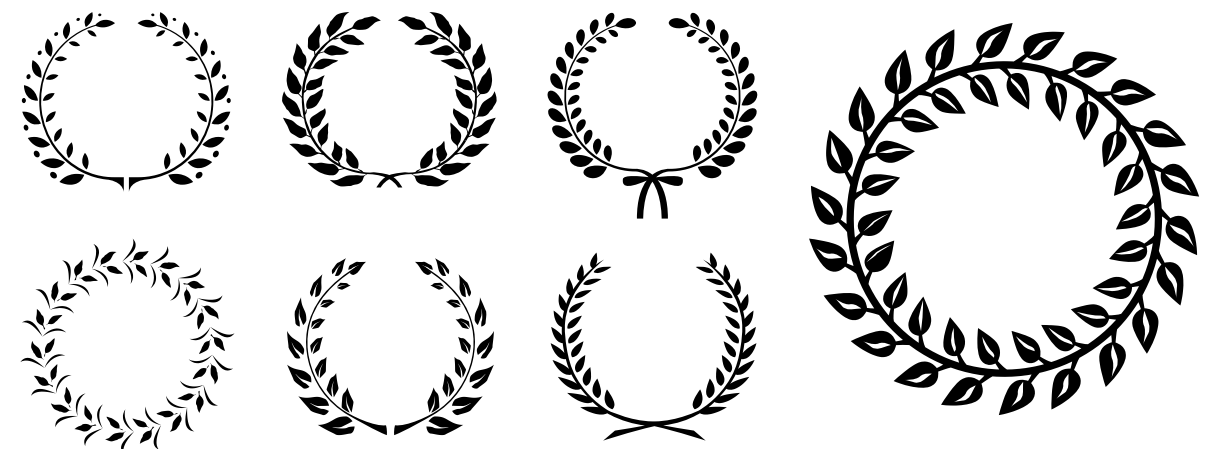
Dailininkas sukūrė daug medalių, reljefų, kuriems būdingas kruopštus piešinys ir smulkios detalės.

- Įsižiūrėkite į iliustraciją. Aptarkite, kokie simboliai pavaizduoti šiame ženkle.
- Ką šie simboliai, jūsų manymu, galėtų reikšti?
- Pagalvokite, kaip tai atspindi kūrėjo pasaulį.

Petras Repšys. Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos 2002 m. laureato Jono Mikelinso ženklas nr. 0104

Suskaičiuokite rinkimų balsus ir išrinkite geriausią pusmečio, mėnesio ar pamokos klasės piešinį. Aptarkite, kodėl rinkimus laimėjo būtent tas kūrinys, su kokiais sunkumais susidūrėte rinkdami geriausią darbą. Kodėl rinkimai yra ir laisvės, ir atsakomybės reikalas?

Laurų lapai ir šakelės visada buvo pergalės, šlovės ir didybės simbolis. Paieškite internete daugiau informacijos apie laurų vainiką ir žodžio „laureatas“ kilmę, pasidalykite ja su klasės draugais.